

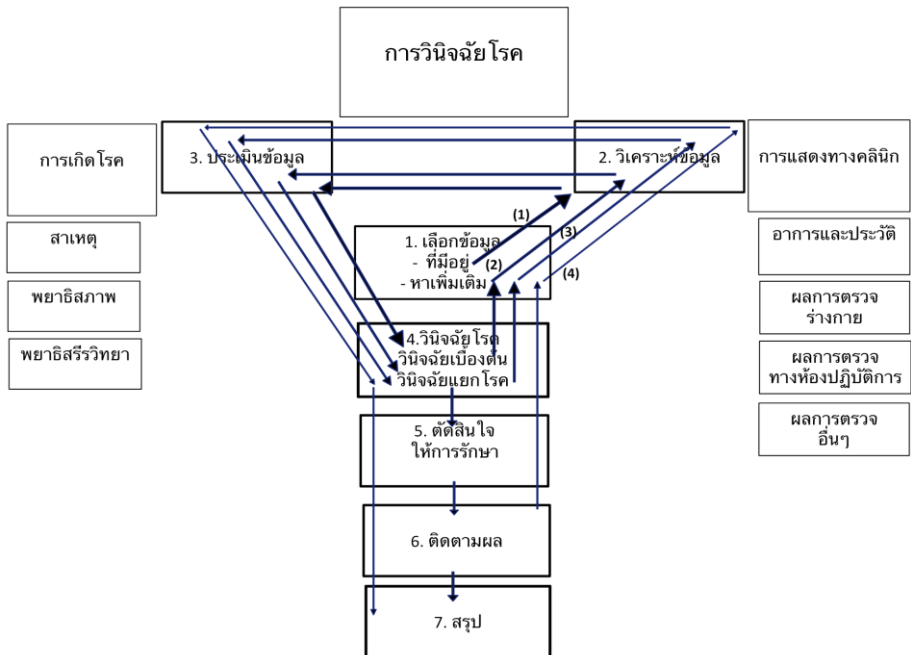
การวินิจฉัยโรค

สำหรับนิสิตนักศึกษาแพทย์



นพ. อำนาจ ศรีรัตนบัลล์

การวินิจฉัยโรค สำหรับนิสิตนักศึกษาแพทย์



การวินิจฉัยโรค สำหรับนิสิตนักศึกษาแพทย์

[illegible]

เจ้าของและผู้จัดพิมพ์ : อำนาง ศรีรัตนบัลล์

Email: amnach_s@yahoo.com

พิมพ์ครั้งแรก : ฉบับอิเล็กทรอนิกส์ (e-book) กรกฎาคม 2566

ISBN:

ราคา : 70 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมหอสมุดแห่งชาติ

อำนาจ ศรีรัตนบัลล์.

การวินิจฉัยโรค สำหรับนิสิตนักศึกษาแพทย. – กรุงเทพฯ : [ม.ป.พ.], 2566.
78 หน้า.

1. การวินิจฉัยโรค. I. ชื่อเรื่อง.

616.075

ISBN 978-616-603-588-9

คำนำ

การเรียนแพทย์เป็นเรื่องหนึ่งที่ยาก เพราะมีเรื่องที่ต้องเรียนอยู่มาก เรื่องหลักคือเรื่องโรคที่ต้องนำไปใช้ในการรักษาผู้ป่วย การรักษาที่ได้ผลย่อมขึ้นอยู่กับ การวินิจฉัยโรคที่ถูกต้อง ศูนย์กลางของการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาแพทย์จึงอยู่ที่เรื่องโรคและเรื่องการวินิจฉัยโรค

หลักการอย่างหนึ่งของการทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย คือการทำให้เป็นระบบ หนังสือเล่มนี้เสนอแนวทางหนึ่ง ของการจัดการให้ความรู้เรื่องโรคและเรื่องการวินิจฉัยโรค เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบในรูปแบบที่ง่ายและใช้งานได้จริง

ในโอกาสที่เขียนเรื่องนี้ครบหนึ่งปี (15 มกราคม 2562) ได้อ่านบททวนหลายรอบ แล้วปรับปรุงแก้ไขให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปรับความสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนต่างๆ ของการวินิจฉัยโรค ให้เป็นวงจรที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ในโอกาสที่ภาควิชาอายุศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีอายุครบ 70 ปี เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2562 ก็ได้อ่านบททวนอีกหลายรอบ ปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายยิ่งขึ้นอีก

บังเอิญได้อ่านหนังสือเรื่อง Thinking, Fast and Slow ของ Daniel Kahneman ทำให้คิดปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง ด้วยการเพิ่มภาคผนวกเรื่องการวินิจฉัยโรคของแพทย์ผู้ชำนาญ เพื่อให้บัณฑิตศึกษาแพทย์ เห็นความสำคัญของการฝึกการวินิจฉัยโรคอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น เพื่อให้มีความพร้อมสูง ก่อนเข้าสู่โลกแห่งความเป็นจริง

หนังสือเล่มนี้เป็นผลที่เป็นรูปธรรมของ การเรียนรู้ที่ง่ายสนุกและจำได้ดี จึงหวังไว้ด้วยว่าจะใช้เป็นตัวอย่างที่เข้าใจได้ดี สำหรับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาอื่นๆได้ด้วย เนื่องจากใช้หลักการเดียวกัน

คุณปวีณลดา อนันทสุข ได้ช่วยอ่านหนังสือเล่มนี้ตั้งแต่ต้นจนจบ และให้คำแนะนำที่ทำให้หนังสือเล่มนี้น่าอ่านมากยิ่งขึ้น

อำนาจ ศรีรัตนบัลล์

30 มิถุนายน 2566

สารบัญ

	หน้า
ตอนที่ 1: โครงสร้างความรู้เรื่องโรค และ	
โครงสร้างความรู้เรื่องการวินิจฉัยโรค	6
ตอนที่ 2: การวินิจฉัยโรค โดยใช้	
โครงสร้างความรู้เรื่องการวินิจฉัยโรค	25
ตอนที่ 3: การเรียนรู้เรื่องโรค จากตัวอย่างการวินิจฉัยโรค	51
ตอนที่ 4: บทสรุป การวินิจฉัยโรคสำหรับนิสิตนักศึกษาแพทย์	63
ภาคผนวก: การวินิจฉัยโรคของแพทย์ผู้ชำนาญ	65
เอกสารอ้างอิง	77

การวินิจฉัยโรค สำหรับนิสิตนักศึกษาแพทย์

ตอนที่:1 โครงสร้างความรู้เรื่องโรค และ

โครงสร้างความรู้เรื่องการวินิจฉัยโรค

ผมเคยเขียนหนังสือเกี่ยวกับ การวินิจฉัยโรคสำหรับนิสิตนักศึกษา แพทย์ไว้สองเล่ม เล่มแรก ¹ เมื่อ พ.ศ. 2532 ชื่อว่า การวินิจฉัยโรคทาง คลินิก (สมัยนั้นสะกดอย่างนี้) เล่มที่สอง ² เมื่อ พ.ศ. 2538 ชื่อว่า อาการ ปวดท้องและหลักการวินิจฉัยโรค ปรับจากเล่มแรกเล็กน้อย และใช้อาการ ปวดท้องเป็นตัวเดินเรื่อง เพื่อให้เห็นรูปธรรมของหลักการวินิจฉัยโรค คิดว่า หลักการที่เสนอไว้อย่างใช้ได้อยู่

อย่างไรก็ตาม มีเหตุหลายอย่างชวนให้เขียนเรื่อง การวินิจฉัยโรค อีกครั้ง เพราะเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์กับนิสิตนักศึกษาแพทย์ เหตุหลาย อย่างที่ว่านั้นได้แก่

หนึ่ง เกณฑ์ความรู้ความสามารถในการประเมินเพื่อรับใบอนุญาต เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2555 ของแพทยสภา ³

สอง ทฤษฎีการคิดเชิงระบบของ Derek and Laura Cabrera ⁴ พ.ศ. 2558

สาม กลยุทธ์การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ของ H. Scott Fogler
& Steven E. LeBlanc with Benjamin Rizzo ⁵

สี่ ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจความหมายของ David
Ausubel ⁶

เกณฑ์ความรู้ความสามารถในการประเมินเพื่อรับใบอนุญาตเป็น ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2555 ของแพทยสภา ³

เป็นที่น่ายินดีอย่างยิ่ง ที่เกณฑ์ดังกล่าวนี้มีรายละเอียดว่า แพทย์จะต้องมีความรู้ความสามารถอะไรบ้าง และในการประเมินจะคำนึงถึงอะไรบ้าง (ในมุมมองของนิสิตนักศึกษาแพทย์ นี่คือการระบุว่าข้อสอบจะออกอะไร หรือกล่าวให้น่าฟังมากขึ้นว่า เวลาเรียนควรจะได้ใส่ใจในเรื่องอะไร หรือแง่มุมใด) ข้อสำคัญคือ มีรายละเอียดเพียงพอที่จะนำมาใช้ประโยชน์ได้จริงทั้งสำหรับอาจารย์ผู้สอน และสำหรับนิสิตนักศึกษาผู้เรียน

เกณฑ์ฯแสดงให้เห็นว่า แพทย์ต้องมีความรู้ความสามารถอย่างน้อยใน 5 เรื่องใหญ่ ได้แก่

- 1 วิทยาศาสตร์การแพทย์พื้นฐาน
- 2 ความรู้ความสามารถทางวิชาชีพและทักษะทางคลินิก
- 3 สุขภาพและการสร้างเสริมสุขภาพ